

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/128/2020
Identifikačné číslo spisu: 5717211544
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5717211544.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú V. V., narodenú X. M. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov - matky M. Q. V., bývajúcej v M., W.Í. XXXX/X, zastúpenej AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., so sídlom v Martine, Škultétyho 472/10, IČO: 36 868 108, a otca M. V. V., bývajúceho v L., I. XXX, zastúpeného JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom v Martine, Kuzmányho 4, o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh matky, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 4 P 37/2017, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. januára 2020 sp. zn. 10 CoP 67/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 4 P 37/2017-146 z 12. augusta 2019 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení uviedol, že matka mal. dieťaťa sa podaným návrhom domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletou V. a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú nepárnu sobotu v čase od 14.00 do 16.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 10.00 do 12.00 hod., a to vždy za prítomnosti aspoň jedného zo starých rodičov maloletej. Súd prvej inštancie po zhodnotení predložených dôkazov dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, lebo nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu už nariadeného a doposiaľ uplatňovaného neodkladného opatrenia, ako aj matka mal. dieťaťa neosvedčila tvrdenia, že otec v rámci stretnutí s maloletou koná v rozpore s jej záujmami. Dodal, že práceneschopnosť otca (trvajúcu od 23. júla 2018) nepovažoval za závažný dôvod, pre ktorý by malo dôjsť k výraznému obmedzeniu jeho styku s maloletou V. Zdôraznil, že je nevyhnutné, aby bol zabezpečený pravidelný styk otca s ostatnými jeho deťmi, ktoré sú dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky, najmä aby nedošlo k pretrhnutiu ich citových väzieb. Každý rodič má právo na styk so svojim dieťaťom. Navyše maloletá je vo veku, kedy

potrebuje rozvíjať aj vzťah s otcom, nielen s matkou. Z dôvodu, že nebola osvedčená nevyhnutnosť dočasnej úpravy nariadením neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie návrh zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania matkou uznesením č. k. 10 CoP 67/2019-182 z 13. januára 2020 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že otec je oprávnený do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 19 P 109/2017 stretávať sa s maloletou V. každý nepárny týždeň v čase od piatku 16.00 hod. do soboty do 19.00 hod. Otec si maloletú prevezme a odovzdá v stanovený čas v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom pripraviť. Vo zvyšnej časti návrh matky zamietol. Týmto sa mení uznesenie Okresného súdu Martin sp. zn. 19 P 141/2017 z 28. júna 2017 v časti o úprave styku otca s maloletou V.. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2.1. V odôvodnení uviedol, že sa nestotožnil s východiskovým záverom súdu prvej inštancie, že od poslednej úpravy styku otca s maloletou neodkladným opatrením z 28. júna 2017 nedošlo k (významnej) zmene pomerov. Zdôraznil, že otec bol v priebehu dotknutého obdobia (od 28. septembra do 18. októbra 2017) hospitalizovaný na Psychiatrickej klinike Univerzitnej nemocnice Martin, pričom od 2. októbra 2017 (kedy otec odvolal svoj súhlas s hospitalizáciou) išlo o nedobrovoľné prevzatie do ústavnej zdravotnej starostlivosti. Poukázal aj na výsledky odborných vyšetrení, v zmysle ktorých je u otca vhodné pokračovať v kľudovom režime, vyhýbať sa stresovým situáciám a osobnej účasti na pojednávaníach pre riziko ohrozenia života a závažného zhoršenia zdravotného stavu. Konštatoval, že vzhľadom na závažnosť konštatovaní lekárov ide o okolnosť vo svojich dôsledkoch značne obmedzujúcu a limitujúcu dočasnú úpravu pomerov v otázke rozsahu stretnutí otca s maloletou V. Dodal, že maloletá vyžaduje špeciálny, výrazne štruktúrovaný prístup (osobitne) v rámci prípravy na vyučovanie, pričom súd prvej inštancie podľa jeho názoru v celej šírke nevyhodnotil vyjadrenie maloletej V. v rámci prešetrenia pomerov v domácnosti otca. Odvolací súd dospel preto k záveru, že spôsobom zmenou úpravy styku otca s maloletou V. bude v rámci dočasnej úpravy poskytnutý náležitý priestor na upevňovanie a rozvíjanie vzájomných väzieb medzi otcom a maloletou, a súčasne bude zabezpečený dostatočný časový rámec na prípravu maloletej V. na školské vyučovanie, kedy bude možné dôsledne rešpektovať všetky súvisiace špecifiká. Z týchto dôvodov napadnuté uznesenie zmenil v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku a návrhu matky sčasti vyhovel a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. O trovách celého konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 52 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie otec, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietal, že odvolací súd z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery bez toho, aby vo veci sám vykonal potrebné dokazovanie. Odvolací súd mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP v potrebnom rozsahu zopakovať, pokiaľ chcel dôkazy hodnotiť rozdielne ako súd prvej inštancie. Spochybnil hodnotenie dôkazov odvolacím súdom, ktoré považoval za účelové a zaujaté, stotožňujúce sa len s argumentáciou matky. Konštatoval, že odvolací súd v rozpore s právami rodiča a záujmami maloletého dieťaťa zúžil už aj tak obmedzený styk otca s maloletou. Dodal, že súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou, prečo kráti styk otca s dieťaťom, a preto považoval napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné. Navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia a žiadal, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Matka v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podané dovolanie považuje za neprípustné, a preto ho navrhla zamietnuť. Poukázala na to, že pri výkone práva styku rodičov s dieťaťom sa musí prioritne hľadiť na najlepší záujem maloletého dieťaťa, čo otec v danom prípade nerešpektuje a preferuje osobný záujem. Bola toho názoru, že v konaní nebolo porušené právo na spravodlivý proces otca. Odvolací súd rozhodol správne, v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov a konanie ako celok vykazuje znaky spravodlivosti.

5. Kolízny opatrovník sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) v spojení s ustanovením § 2 CMP po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP a v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 421 ods.1 písm. a), ods. 2 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

13. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

15. Základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porov. R 19/2017). Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie dovolateľom namietanej vady zmätočnosti.

16. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a dospel k záveru, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu takýto atribút nespĺňa.

17. Dovolací súd nespochybňuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie, môže byť rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, ak samotné neodkladné opatrenie zahŕňa v sebe vec samu. V tejto súvislosti dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie najvyššieho súdu z 11. októbra 2017 sp. zn. 3 Cdo 157/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 21/2018, podľa ktorého „dovolanie nie je podľa § 420 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba“.

18. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené sčasti uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, lebo bolo nariadené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 19 P 109/2017.

19. Nejde preto o prípad neodkladného opatrenia, v ktorom by bola obsiahnutá vec sama, a teda o prípad, kedy by išlo o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Nie sú tak splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 420 CSP. Otec maloletej tak napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je v zmysle citovaného zákonného ustanovenia prípustné.

20. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením neodkladného opatrenia nezískava jeden z účastníkov práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa s ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov, ktoré s konečnou platnosťou bude riešiť meritórne rozhodnutie (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 286/2019).

21. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval dovolanie otca maloletej za prípustné ani z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ale ani z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, lebo dovolací súd rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 357 písm. d) CSP, kedy dovolanie nie je prípustné (§ 421 ods. 2 CSP). Z týchto dôvodov bolo dovolanie odmietnuté, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

22. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 453 ods. 1 CSP a § 58 v spojení s § 52 CMP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov

dovolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.